

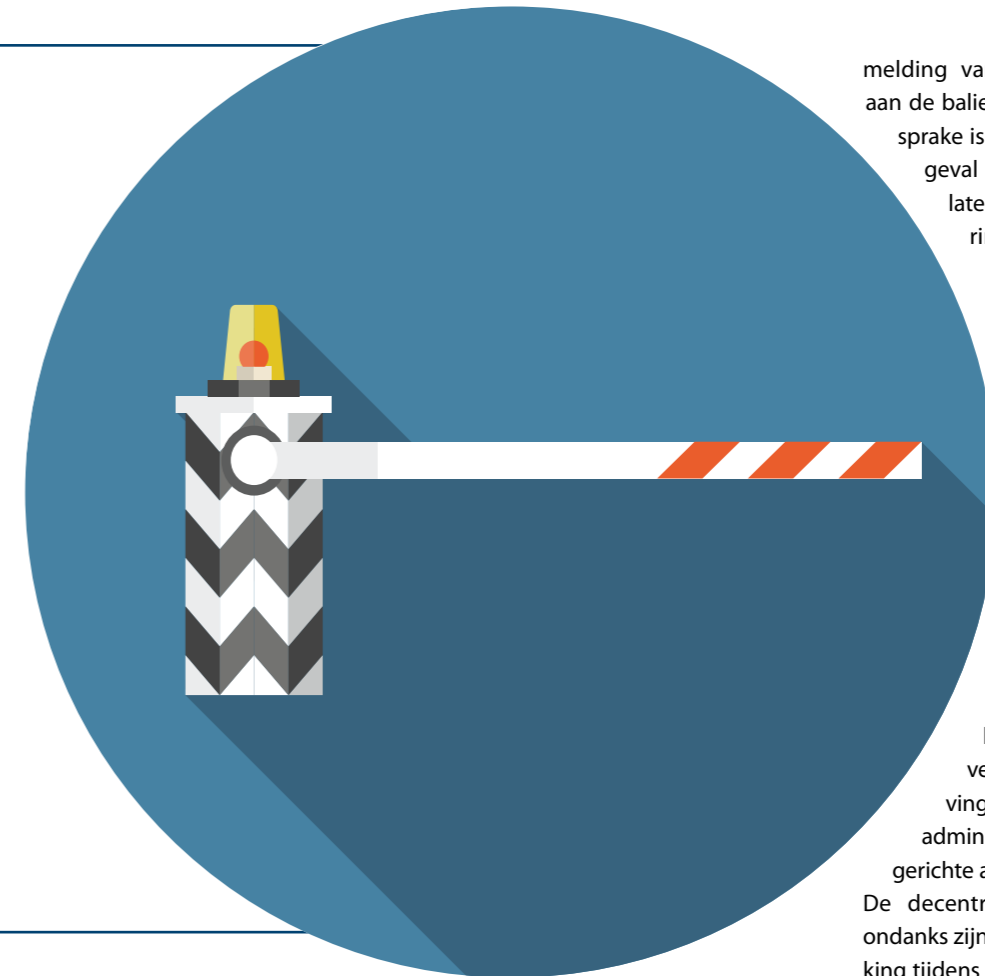

Veilig en snel digitaal blokkeren van reisdocumenten door de burger

De digitale weg van StopID

Mensen die hun reisdocument kwijt zijn, moeten dit persoonlijk melden bij het gemeentehuis. De tijd die tussen vermissing en melding ligt, kan lang zijn, zeker als iemand in die periode op vakantie is. Zolang het document niet geblokkeerd is, hebben fraudeurs alle tijd om er misbruik van te maken. Het is daarom een goed initiatief om de vermissing langs digitale weg te kunnen doorgegeven zodat het reisdocument direct kan worden geblokkeerd. Hoe gaat die digitale aangifte in zijn werk?

Diana van Driel en Ratna Raghoobar, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

melding van een reguliere vermissing aan de balie beoordeelt u of er mogelijk sprake is van misbruik. Mocht dat het geval zijn, dan kunt u de burger laten opnemen in het signaleringsregister en/of aangifte doen van identiteitsfraude bij de politie. De vermissing wordt vastgelegd en gegevens worden via de BRP in het Basisregister Reisdocumenten opgenomen en geregistreerd in nationale en internationale vermissingsregisters. Daarmee is het document 'geblokkeerd'. Wat zijn de voordelen van deze nieuwe aanpak voor uw gemeente? Een klantvriendelijke procedure, vereenvoudigen van regelgeving, efficiëntere dienstverlening, administratieve lastenverlichting en gerichte aanpak van identiteitsfraude.

De decentrale variant van StopID is ondanks zijn beperkingen (alleen verwerking tijdens openingstijden van gemeentehuizen, in plaats van *real time*) effectief en makkelijk door de gemeente uit te voeren. Daarnaast zijn de kosten voor de gemeente beperkt: het gaat er alleen om het formulier op de website via DigiD aan te bieden.

De wijziging van de Paspoortuitvoeringsregeling die het digitaal melden mogelijk maakt, gaat binnenkort van kracht. Dat betekent dat alle gemeenten vanaf dat moment hun burgers deze optie kunnen aanbieden. Het aangepaste C2-formulier zal via een nieuwsbrief van NVVB worden toegestuurd en is te vinden op de website van RvIG. Het is beschikbaar als invulbare pdf en ook als webformulier. Het is aan de gemeente om het formulier achter DigiD aan te bieden en dit aan haar burgers bekend te maken. □

Meer informatie over stopID?
Heeft u vragen, neem dan gerust contact op met de NVVB
079-3617747 / nvnb@nvvb.nl

In de huidige situatie kan het blokkeren van een ID-document alleen door in persoon melding te maken van vermissing tijdens kantooruren bij de gemeente. In de praktijk wachten veel burgers met het melden van de vermissing tot ze een nieuw document aanvragen. Dat betekent dat de tijd tussen vermissen en blokkeren van een document dagen kan duren, soms zelfs weken, bijvoorbeeld als iemand het document tijdens de vakantie kwijtraakt of met het melden van de vermissing wacht tot hij het document nodig heeft voor bijvoorbeeld een vakantie. In de tussentijd hebben fraudeurs vrij spel met het ID-document: ze kunnen bijvoorbeeld bankrekeningen openen, auto's huren of abonnementen afsluiten. Daarnaast leiden burgers ook schade vanwege de tijd die zij moeten besteden aan het herstel van fraude en eventuele reputatieschade.

StopID: de digitale weg

Het nieuwe digitale formulier om vermissingen te melden is getest in drie

gemeenten: Apeldoorn, Zoetermeer en Midden-Delfland. De proef – StopID genoemd – heeft aangetoond dat het aanbieden van een digitaal formulier via de gemeente praktisch uitvoerbaar is. De drie proefgemeenten hebben op basis van het bestaande C2-formulier ('de verklaring van vermissing'), dat burgers invullen, een eenvoudiger versie ontwikkeld. Deze is gedigitaliseerd en beschikbaar gesteld via het digitale gemeenteloket. Deze digitale voorziening geeft burgers de mogelijkheid om hun reisdocument onmiddellijk te blokkeren na verlies of diefstal ervan. Met StopID kunnen burgers zelf een bijdrage leveren om identiteitsfraude te voorkomen. De mogelijkheid om de vermissing digitaal bij de gemeente te melden is in het belang van de burger om snel en eenvoudig het document te kunnen blokkeren, terwijl het door gebruik van DigiD voldoende veilig is.

StopID is het resultaat van toenemende maatschappelijke en politieke aandacht voor identiteitsfraude, een probleem dat

mede door een aantal recente incidenten steeds nijpender wordt. Jaarlijks worden zo'n 200.000 Nederlandse reisdocumenten als vermist opgegeven. Gezien een geldigheidsduur van tien jaar zijn er permanent meer dan een miljoen Nederlandse reisdocumenten uit het zicht verdwenen die volgens de gedrukte datum nog geldig zouden zijn. Dat is een groot potentieel voor de georganiseerde misdaad, die daarmee onder andere een steeds grotere trefkans krijgt bij lookalike-fraude. Daarnaast blijkt uit het 'Vervolgonderzoek omvang en schade van identiteitsfraude' (PWC, april 2013) dat het gaat om een urgent en groot probleem: in 2012 hadden meer dan 500.000 Nederlanders te maken met identiteitsfraude; de schade voor dat jaar wordt geschat tussen de 200 en 500 miljoen euro. Het oorspronkelijke idee was om een landelijke website in te voeren, waarop mensen de vermissing van hun identiteitsdocument konden melden. Dit is echter gestuit op een aantal beperkingen die voortvloeien uit

de invoering van operatie BRP. Daarom is gezocht naar een alternatief.

Slim voorkomen, vlot herstellen

De minister van BZK heeft in het kader van de kabinetsvisie identiteitsfraude ('slim voorkomen, vlot herstellen'; Kamerstuk nr. 26 643 nr. 301 d.d. 2 april 2013) aanvullende maatregelen aangekondigd om burgers beter in staat te stellen identiteitsfraude te herkennen en te voorkomen. Onderdeel daarvan is 'het onderzoek naar de mogelijkheid om burgers een betere en laagdrempelige mogelijkheid te geven om verloren of gestolen identiteitsbewijzen te blokkeren'.

Die mogelijkheid is er nu: Nederlanders kunnen bij verlies, diefstal of misbruik van hun reisdocument dit direct laten blokkeren. Het nummer van het vermiste document wordt geregistreerd in nationale en internationale gegevensbestanden. Het is daardoor veel lastiger om nog te reizen met het document of het te gebruiken voor identificatiedoeleinden. Instanties

die het document controleren, kunnen bij raadpleging van deze registers zien dat het document niet langer geldig is. Kern van StopID is dat iemand bij vermissing van een Nederlands reisdocument zelf direct actie kan ondernemen. Hij of zij legt een eigen digitale verklaring van vermissing af op de gemeentesite, om daarmee misbruik van het paspoort of identiteitsbewijs te voorkomen. BZK adviseert gemeenten het StopID-formulier alleen toegankelijk te maken via DigiD-midden. Gebruikers moeten zich dan identificeren met een DigiD-gebruikersnaam, wachtwoord én een sms-code.

Wat moet u doen?

Wat moet u als gemeenteambtenaar doen om deze dienst aan te bieden aan de burgers? U plaatst het nieuwe formulier op de website van uw gemeente, bij voorkeur achter een DigiD-midden-inlog. U krijgt vervolgens de ingevulde formulieren retour, die u uiterlijk de eerstvolgende werkdag in de BRP verwerkt. Net als bij